

Alkotmánybíróság

Budapest

1015 Donáti u. 35-45.

részére

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: IV/ 0 2 4 7 4 - 0 / 2023		
Érkezett: 2023 NOV 20.		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet: 6	Kezelőiroda: <i>Ju</i>

a Nyíregyházi Járásbíróság

tárgy: alkotmányjogi panasz

Nyíregyházi Járásbíróság	
útján	
2. ügy száma	bpi. 509/2020
2023 -10- 10	
Mell.	db
módja: postán / gyűjtőládába / elektronikusan / e-mailen / faxon	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

[redacted] meghatalmazott védőm, dr. Szabó József ügyvéd [redacted] útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-ának (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjeszték elő a Nyíregyházi Törvényszék 2023. szeptember 6-án meghozott 3.Bf.197/2022/35. számú ítélete ellen a másodfokú ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és annak az Abtv. 41. §-ának (1) bekezdése alapján történő megsemmisítését kérve alábbiak miatt.

1. A másodfokú ítélet meghozatalának előzménye

A kérelmem alapjául szolgáló perújítási ügyben a Nyíregyházi Törvényszék 1.Bpi.996/2018/5. számú végzésével a Nyíregyházi Járásbíróság 18.B.96/2011/80. számú- és a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.505/2017/29. számú ítéletei ellen a védőm által előterjesztett perújítási indítványomnak helyt adva elrendelte az ügyben a perújítást, mivel az alapügyben [redacted] elítélt elmeorvosszakértői vizsgálatára nem került sor, s a védőm által beszerzett magánszakértői vélemény a beszámítási képességem korlátozottságát állapította meg azzal, hogy ezen állapot már az elítélésemhez vezető bűncselekmény elkövetésének idején is fennállott.

Ezt követően a perújítási eljárást elsőfokon lefolytató Nyíregyházi Járásbíróság vármegyénk két legnagyobb tapasztalattal rendelkező igazságügyi elmeorvosszakértőjét – [REDACTED] szakértőket – rendelte ki az ügyben, akik szakvéleményükben megállapították, hogy [REDACTED] elítélt beszámítási képessége bipoláris affektív kedélybetegsége és organikus háttérű személyiségtorzulása miatt enyhe mértékben korlátozott volt a terhére megállapított bűncselekmény elkövetésekor.

Erre tekintettel a Nyíregyházi Járásbíróság a 2022. március 10-én meghozott 34.Bpi.509/2020/36. számú ítéletével az alapítéletek büntetéskiszabási rendelkezéseinek hatályon kívül helyezésével a szabadságvesztésem és mellékbüntetésem tartamát is enyhítette.

Az ezen ítélet elleni – ellentétes irányú – ügyészi- és védői fellebbezések folytán másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék a 2023. szeptember 6-án meghozott 3.Bf.197/2022/35. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a perújítást elutasította.

2. A törvényesség sérelme

2.1. Az elutasítás oka

A Nyíregyházi Törvényszék a perújítási indítvány elutasítását azzal indokolta, hogy a másodfokú eljárás során általa (egyébként a továbbiakból kitűnően nyilvánvalóan indokolatlanul) kirendelt [REDACTED] igazságügyi elmeorvosszakértő szakvéleménye szerint a bipoláris affektív zavar fennállása nem állapítható meg, s így a beszámítási képességem korlátozottsága sem. [REDACTED] „ellentmondásmentes” szakvéleményét pedig a Nyíregyházi Törvényszék azért tartotta elfogadhatónak, mert az ő, valamint [REDACTED] igazságügyi elmeorvosszakértők egymás jelenlétében történt meghallgatásának eredménytelensége miatt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a

továbbiakban: Be.) 197. §-ának (4) bekezdése alapján kirendelt [REDACTED]
„független” igazságügyi pszichiáter szakértő és az általa bevont [REDACTED]
igazságügyi orvosszakértő véleménye szerint is [REDACTED] szakvéleménye
fogadható el, akik újabb szakvélemény beszerzését nem tartották indokoltnak.

2. [REDACTED] szakértő kirendelésének kérdése

Véleményem szerint azonban [REDACTED] szakértői kirendelésére is törvénysértő módon került sor, mert a Be. 197. §-ának (1) bekezdése szerint: Ha a szakvélemény valamely fogyatékosága miatt aggálytalanul nem fogadható el, így különösen, ha a) nem tartalmazza a szakvélemény jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeit, b) nem egyértelmű, c) önmagával, illetve a szakértő rendelkezésére bocsátott adatokkal ellentétes, vagy d) a helyességéhez nyomatékos kétség fér, a bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság felhívására a szakértő felvilágosítást ad, vagy a szakvéleményt kiegészíti. (2) Ha a szakértőtől kért felvilágosítás vagy a szakvélemény kiegészítése nem vezetett eredményre, más szakértőt kell kirendelni. A szakértő kirendelésére irányuló indítványban, illetve a kirendelő határozatban meg kell jelölni a korábbi szakvélemény elfogadhatóságával kapcsolatos aggályokat.

Ilyen fogyatékoság azonban nem állt fenn a [REDACTED] igazságügyi elmeorvosszakértők által a Nyíregyházi Járásbíróság általi kirendelésük alapján adott szakvéleménnyel kapcsolatban, ilyenre a Nyíregyházi Törvényszék sem hivatkozott [REDACTED] szakértői kirendelése kapcsán, nyilván ezért mellőzte a hivatkozott törvényhely (2) bekezdésében előírt felvilágosítás adására- illetve a szakvélemény kiegészítésére vonatkozó felhívást, ennél fogva éppen a Nyíregyházi Törvényszék került önmagával ellentmondásba akkor, amikor [REDACTED] kirendelését a következőkkel indokolta: „Az elsőfokú bíróság minden kritika nélkül elfogadta ezen szakértői véleményben írtakat, nem észlelte, hogy a rendelkezésre álló orvosi dokumentumokban a diagnózisok tekintetében ellentétek állnak fenn, valamint a perújításban előterjesztett szakvélemény ellentétes volt a szintén [REDACTED] igazságügyi szakértők által 2013. február 14. napján kelt, a Nyíregyházi Járásbíróság B.470/2013. számú ügyében nyomozati szakban keletkezett szakvéleményben írtakkal.” (3.Bf.197/2022/35. számú ítélet 6. oldal 2. bekezdés.)

Ez még nyilvánvalóbban kitűnik [REDACTED] szakértő kirendelése tárgyában hozott végzés következő indokaiból: „A jelen ügy tárgya vagyoni elleni bűncselekmény, folytatólagosan elkövetett orgazdaság büntette. Az ügyben [REDACTED] igazságügyi elmeorvos szakértő és [REDACTED] igazságügyi elmeorvos szakértő 2020. november 5. napján olyan szakvéleményt adott, miszerint az elítélt a bipoláris affektív kedélybetegsége, organikus hátterű azaz szenvedélybetegséggel összefüggő személyiség torzulás jellegzetességei miatt a vizsgálat tárgyát képező időszakában kóros elmeállapotú volt, mely miatt enyhé mértékben volt korlátozva a cselekményei következményeinek felismerésében és a felismerésnek megfelelő magatartás kialakításában. A szakértői véleményből kitűnően [REDACTED] terheltet már korábban is vizsgálta igazságügyi elmeorvos szakértő. [REDACTED] által február 13. napján kelt 170/2012. számú igazságügyi elmeorvos szakértői vélemény (mely a Nyíregyházi Járásbíróság B.470/2013. számú ügyében a nyomozás során készült [REDACTED] nem szenved tudatzavarban, elmebajban, elmebetegség szintjét elérő személyiségzavarban, kóros szellemi hanyatlásban, gyengeelméjűségben és nem szenvedett azokban a terhére rótt cselekmény idején sem. A terhelt nem kóros elmeállapotú, és nem volt az a terhére rótt cselekmény idején sem. A terhelt nem kóros elmeállapotú, és nem volt az a terhére rótt cselekmény idején sem. Telies mértékben képes volt a terhére rótt cselekmény következményeinek a felismerésére, és felismerésére, és a felismerésnek megfelelő magatartás kialakítására. A szakértői páros rendelkezésére álltak a 2012. július 27-től 2012. december 15-ig terjedő orvosi dokumentumok. A szakértői vélemény hivatkozott a [REDACTED] által 2014. november 19. napján kelt 921/2014. számú igazságügyi elmeorvos szakértői véleményében írtakra is, mely szakvélemény megállapította, hogy a vizsgált szános alkalommal járt pszichiátriai osztályon és sürgősségi betegellátó centrumban döntően ittasságaival kapcsolatos magatartászavarok miatt. Pszichiátriai gyógykezelései kapcsán szélsőséges hangulati-affektív hullámzásokkal járó kedélyzavart is kórisméztek. A vizsgálatnál jelentős morális fejletlenség, a kritikai készség csökkenése, torzulása is feltárható. Konkrét cselekmény (ittas járművezetés) elemzése alapján a kóros ittasság kizárható, vizsgált cselekménybeli magatartása jól beilleszthető korábbi ittas állapotának magatartászavaraival. A vizsgált elmeállapota miatt nem volt korlátozva cselekménye következményeinek a felismerésbeli és a felismerésnek megfelelő magatartás kialakításában. Ezen két szakértői vélemény ellentétben áll a 2020. november 5. napján kelt szakértői véleményben írtakkal, ezért a törvényszék a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC.

törvény [...] 197. (2) bekezdése alapján másik szakértő kirendeléséről határozott.”
(3.Bf.197/2022/8/I. számú végzés 1-2. oldal.)

Ezzel ugyanis a Nyíregyházi Törvényszék nem kevesebbet állít, mint azt, hogy [REDACTED] szakértő asszony egy teljesen más jellegű büntetőügyben és más szakmai kompetenciával rendelkező társszakértővel adott akkori szakértői álláspontjától hat évvel később még egy hozzá hasonlóan tapasztalt, elismert igazságügyi elmeorvosszakértő kollégájával egyetértésben sem térhetne el, vagyis [REDACTED] elítélt elmeállapota 2014. november 19-re véglegessé vált és a beszámítási képességének megítélése teljesen független attól, hogy azt az ittas állapotban elkövetett járművezetés vétsége vagy egy bünszervezeti keretek között, vagyis szervező tevékenységet is igénylő, huzamosabb időn keresztül folytatott vagyon elleni bűncselekmény elkövetésének vonatkozásában kell-e vizsgálni.

Másrészt megítélésem szerint az is elég egyértelműen megállapíthatónak látszik, hogy a Nyíregyházi Törvényszék nem a [REDACTED] által adott szakértői vélemény analitikus, hanem szintetikus értékelésének (Erdei Árpád: Tény és jog a szakvéleményben. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1987, 233-234. oldal) eredményeként jutott arra a döntésre, hogy a Be. által (a nyilvánvaló perökonómiai szempontok szem előtt tartásával) egyébként kötelezően előírt bizonyítási szabály figyelmen kívül hagyásával az elsőfokú bíróság által kirendelt szakértők meghallgatása vagy felvilágosítás adására vonatkozó felhívása helyett azonnal más szakértő kirendelése iránt intézkedett, noha a Be. hatályba lépése óta, illetve után sem lehet kérdéses, hogy a bíróságnak a következők szerint kell eljárnia: „Az írásban előterjesztett szakértői vélemény előzetes tanulmányozása során általában már megállapítható, hogy ha a szakértői vélemény nehezen érthető, hiányos, homályos, esetleg önmagával vagy a tényekkel ellentétben álló megállapításokat tartalmaz. Ilyen esetben a bíróság a szakértőt személyes megjelenésre és meghallgatásra idézi. A személyes meghallgatás célja, hogy a szakértő ezeket a hiányokat kiküszöbölje, a homályos részeket megvilágosítsa, illetve az ellentmondásokat feloldja. [...] Amennyiben a szakértői vélemény fogyatékosága olyan természetű, a kirendelő hatóság írásban is felhívhatja a szakértőt a hiányosságok pótlására, a szakvélemény kiegészítésére, illetve pontosabb magyarázat köfeltetésére. Ezt követően kerülhet sor a szakértő szóbeli meghallgatására, amelynek során a kirendelő hatóság megkísérli a hiányosságok megszüntetését.” (Dr. Varga

Zoltán: „A bizonyítás” In: dr. Tóth Mihály: Büntető eljárásjog. Budapest, HVG-ORAC, 2003, 152. oldal.)

2.3. Az újabb szakértő kirendelése

[REDACTED] szakértői indokolatlan kirendelésének kérdésén túllépve az ezáltal előidézett eljárásjogi helyzet megoldását illetően pedig kénytelen vagyok megjegyezni azt is, hogy a Nyíregyházi Törvényszék a [REDACTED] igazságügyi pszichiáter szakértő és [REDACTED] igazságügyi orvosszakértő által készített szakvélemény kapcsán előterjesztett észrevételeimet „lakonikusan” azzal „intézte el”, hogy a védő „a 2023. augusztus 15. és a 2023. augusztus 24. napján kelt indítványában újabb szakvélemény beszerzését indítványozta, részletesen foglalkozott a szakvéleményben írtakkal, [REDACTED] szakértőm úr által a gondnokság alá helyezési eljárásban készült szakvéleménnyel, valamint a szakirodalomban írtakra is utalt. [...]” (3.Bf.197/2022/35. számú ítélet 7. oldal 7. bekezdés.) Így a meglehetősen részletes érdemi észrevételeimre tehát semmilyen érdemi választ nem kaptam a másodfokú ítélet érdemi indokolásában, ezért kell kitérnem a következőkre.

A [REDACTED] igazságügyi pszichiáter szakértő és [REDACTED] igazságügyi orvosszakértő által adott szakvéleményben felsorolt előzményi szakértői vélemények releváns adatainak lényege az alábbiak szerint foglalható össze.

[REDACTED]

A táblázat adataiból láthatóan a [REDACTED] és [REDACTED] által megállapított bipoláris affektív kedélybetegséget a rendkívül nagy szakértői tapasztalatokkal rendelkező [REDACTED] szakértő már 2013 szeptemberében véleményezte, és pedig nyilvánvalóan nem a diagnózisok, hanem a tünettann alapján, amiből következően véleményem szerint semmilyen jelentőséget nem tulajdoníthatunk annak, hogy több mint fél évvel korábban egy nagyon egyszerű megítélésű közlekedési vétség elkövetése kapcsán végzett szakértői vizsgálat során [REDACTED] szakértők e kórkép tüneteit még nem ismerték fel. Ilyen előzmények után jutott [REDACTED] szakértő úr arra a megállapításra, hogy a bipoláris affektív zavar nem igazolható az elítéltnél, lényegileg azért, mert nála az elmezavar tünetei összefüggést mutatnak a szerhasználattal és átmeneti jellegűek voltak, miután a szakértői vélemény szerint: „A bipoláris affektív zavar egy életen át tartó, hol felhangoltsággal, hol depresszív tünettannal járó kórkép, ami hangulatstabilizáló kezelés nélkül általában markáns kedélybeli hullámlásokat mutat.” (Szakértői vélemény 34. oldal 4. pont.)

Ezzel szemben a meggyőződésem szerint a bíróság számára is irányadónak tekinthető szakirodalomban – egyebek mellett – a következő szemléletes kórleírással is találkozhatunk: „A mániás-depressziós elmezavar a hangulati élet erős szélsőségeiben megnyilvánuló zavara, amelynek ingadozásai minden alapot nélkülöznek, tárgyaltalanok és indokolatlanok. Egyes betegeknél csak a mániás vagy a depressziós szak, másoknál mindkettő – egymást felváltva – jelentkezik. E betegség periodikusan, ciklikusan, esetleg egyszer, vissza nem térően jelentkezik, de személyiség hanyatlást soha nem okoz.” (Fehér Lenke: Elmebetegség – büntetőjog – beszámíthatóság. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó MTA Állam- és Jogtudományi Intézet, Budapest, 1993, 108. oldal.)

Az idézett kórleírásból értelemszerűen a betegség periodikus, ciklikus jelentkezésének lehetőségét emelem ki, amely egy laikus olvasó számára meglehetősen egyértelműséggel cáfolja [REDACTED] szakértő úr fentebb hivatkozott álláspontját. Ehhez képest a szakvélemény lényegében arra tekintettel helyezkedik arra az álláspontra, hogy [REDACTED] szakértői véleménye azért nem fogadható el, mert a szakértők szerint a rendelkezésre álló orvosi dokumentációk azt nem támasztják alá. Ezé [REDACTED] valamint [REDACTED]

Andrea és [REDACTED] szakértők (a továbbiakban: szakértők) véleményével kapcsolatban megjegyzendőnek tartom még a következőket.

A szakértők azon megállapítása, hogy nevezett alkoholista – az alkohol használati zavar meglétét jelenti – a szenvedélybetegség, illetve a mentális zavar súlyosságának meghatározása nélkül. Ismeretes, hogy az alkoholizmus súlyos szakasza esetében a vizsgált személy beszámítási képessége a törvénybetejtőző cselekmények elkövetései során különböző mértékű korlátozottsági szintet valósíthat meg.

Esetemben a kérdéses időszakra az alkoholizálás extrém megnyilvánulásai jellemzőek, az érdeklődését az alkohol fogyasztással összefüggő tevékenységek töltötték ki. Saját megfogalmazásom szerint „abban az időben nem foglalkoztam semmivel, ... sokat voltam kórházban ... nem is tudom áttekinteni a tevékenységemet, mert a társam vezette az üzletet...”

A kórházi kezelések alkohol okozta pszichotikus zavar, alkohol okozta megvonási szindróma, alkohol okozta megvonás delíriummal, bipoláris affektív zavar – vagyis alkohol okozta személyiségtorzulás diagnózissal történtek. A kérdéses időszakban a vizsgált az ittassági bódulati állapot és az alkoholhiánnyal összefüggő súlyos pszichés és vegetatív elvonási tünetek között „lebegett”, figyelmen kívül hagyván a körülötte történő eseményeket, nem törődve a körülötte zajló történések, erkölcsi és büntetőfelelősségi vonzatával.

A kérdéses időszakra nyilvánvalóan megállapíthatóak az alkoholos személyiségtorzulás jellegzetességei: a felszínes ítélőképeség, az etikai érzékek gyengülése, a napi aktivitás ivás körüli teendőkre korlátozódása, a családi és munkaköri feladatok negligálása. Ezen személyiségi sajátosságok a kiejózanodást követő időintervallumokban is érvényesültek, nem csupán az alkoholos befolyásoltsági időszakokban.

A szakértők figyelmét elkerülték azon orvosi diagnosztikai adatok, orvosi dokumentációk, melyek alapján egyértelműen rekonstruálható a bipoláris affektív zavar kórisme. Az orvosi dokumentációk 2012.11.14-12.04-ig, illetve 2012.12.04-12.15-ig [REDACTED]

Osztály a diagnosztikus tartományban feltüntetik a bipoláris affektív zavar kórismét. 2018. szeptembere 27-től október 9-ig a [REDACTED]

[REDACTED] alkohol dependencia, bipoláris affektív zavart jelez a kórházi zárójelentésen. A pszichiátriai tesztvizsgálat a megjegyző emlékezet megtartottsága mellett megőrző emlékezet alacsonyabb színvonalát véleményezi. A szakértők figyelmét elkerülte az a tény is, hogy a bipoláris affektív zavar különböző súlyossági fokozatai ismeretesek, és magában foglalja annak enyhébb megjelenési módjait – a Cyclothymia – hullámzó hangulat kórismét, amely igen gyakran egyidejűleg az alkoholfüggőség, szenvedélybetegség egyik rizikófaktorát jelenti. Ezen hullámzó hangulati állapotok a vizsgált elmondása szerint végig kísérték serdülőkorától jelen ideig. Döntően szorongásos jelek, depresszív hangulati állapotok megnyilvánulásával.

A szakértők továbbá igen felületesen érintik a koponya CT vizsgálati lelet eredményét, a kezdődő homloklebenyi agysorvadás jeleit, mely terület a magasabb szintű lelki funkciók, kritikai készség, emlékezés és hangulati élet működéséért felelős. Ezen agyi elváltozások nem hirtelen fellépő objektív tünetekként véleményezhetők, ezek folyamatos és mértéktelen alkoholfogyasztás, többszörös fejsérülések következményeiként mutatkoztak. A szakértők figyelmen kívül hagyták a neuropszichológiai vizsgálat eredményét is ADENBROKES – mely tükrözi a kognitív hanyatlás meglétét. A felsorolt tények kiemelten fontosak, mivel alátámasztják az alkoholos személyiségtorzulás betegségi szintű tüneteit – az erkölcsi és kognitív hanyatlás, a csökkent kritikai és ítéletalkotási készségek meglétét. Az ilyen szintű személyiségváltozások, a redukált életmód, alkohollal kapcsolatos függőség és súlyos elvonási tünetek, a felületes ítélőképeség, erkölcsi normák negligálása a beszámítási képesség érintettségét, alacsonyabb szintjét igazolják.

Azon szakértői megjegyzés, hogy a tevékenységem évek óta automatikusan beidegződött, rutinjellegű formában zajlott, nem jelenti azt, hogy ezen tevékenységek megfelelő felelősségi szinttel bírtak. A munkateam, a munkatársak, a főnök, azaz vizsgált személy hiánya esetében gördülékenyen végezték a napi teendők ellátását. A kórházi kezelésekkal és egyéb foglalatosságokkal kapcsolatos távolléte eseteiben ők végezték a vállalkozási feladatokat.

[REDACTED] elítelt állítása szerint nem érdekelték a kérdésese időszakban a körülötte zajló események, nem volt képes követni azokat, azok irányában érdektelenséget

nyilvánított a nagyfokú befolyásolhatósága mellett. A kérdéses időszakban több alkalommal részesült kórházi kezeléseiben.

3. A másodfokú ítélet kapcsán felmerülő alkotmányossági aggályok

A Nyíregyházi Törvényszék lényegét tekintve az egyedüli szakértőként kirendelt, illetve ekként szakértői véleményt adó [REDACTED] akvéleményének elfogadása okán utasította el a védőm perújítási indítványát, amely eljárását a következőkkel indokolta.

„A törvényszék [...] szükségesnek [találta] bizonyítás felvételét (Be. 594. § (1) bekezdése) és szakértőként kirendelte [REDACTED] igazságügyi elmeorvos szakértőt. Ezzel kapcsolatban a főügyészség álláspontja az volt, hogy kettő szakértő kirendelése szükséges, mivel a szakértői tevékenységgel összefüggő egyéb részletszabályokra az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvényben és a végrehajtási rendeleteiben lévő rendelkezések az irányadók. Az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet 17. § (1) bekezdése szerint a büntetőeljárásban elmeállapot orvosszakértői vizsgálatára kerül sor, a vizsgálatot végző szakértők közül az egyiknek igazságügyi pszichiátriai (igazságügyi orvostan), a másikkal pedig igazságügyi orvostan vagy igazságügyi pszichiátriai képesítéssel kell rendelkeznie. Ebből következően kettő szakértőnek kell eljárnia. A Be. a korábban hatályos büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 101. § (2) bekezdésével szemben jelenleg nem határozza meg az elmeállapot vizsgálatánál eljáró szakértők számát. A Be. indokolása a következőket tartalmazza: »A törvény az eljáró szakértők számát illetően is szakít a Be. rendelkezéseivel, lévén az nem tekinthető büntetőeljárás specifikus kérdésnek.« A főügyészség által hivatkozott, az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet a korábban hatályos igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi LXV II. törvény 31. § (5) bekezdés a) pontjára hivatkozik, holott ez 2016. június 15. napjától kezdődően hatályon kívül lett helyezve, jelenleg az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény tartalmaz a szakértők kirendelésére, eljárására vonatkozó részletszabályokat. A jogalkotó elmulasztotta ezen jogszabályt módosítani, ebből arra vonható következtetés, hogy nem tartja szükségesnek a kérdés eldöntésére rendelet alkotását, elegendőnek tartja a törvényekben adott

szabályozást és a Be. indokolását, melyekből pedig egyértelműen az következik, hogy jelenleg már nem kötelező kettő szakértő kirendelése.” (3.Bf.197/20232/35. sz. ítélet 6-7. o.)

Az idézett okfejtéssel azonban legfeljebb annyiban tudok egyetérteni, hogy az Alaptörvény 28. cikke szerint a jogszabályok céljának megállapítása során kétségtől az azok megalkotására vagy módosítására irányuló javaslatokat is figyelembe kell venni. Jelen esetben azonban a Nyíregyházi Törvényszék a Be. előterjesztői indokolását nem egy általa alkalmazandó konkrét törvényi rendelkezés céljának megállapítása érdekében vette figyelembe, hanem azáltal a továbbiak szerint nyilvánvalóan téves jogi álláspontjának alátámasztása céljából hivatkozott rá.

Alapvetően tévesnek tartom ugyanis azt a bírói megközelítést, amely szerint az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi LXVII. törvény felhatalmazása alapján az erre feljogosított miniszter által az ennek megfelelő jogalkotói hatáskörében kiadott miniszteri rendelet is hatályát vesztené pusztán azáltal, hogy az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 166. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte a 2005. évi LXVII. törvényt.

Ez ugyanis egyszersmind a hatályon kívül helyezett törvény felhatalmazása alapján kiadott valamennyi alacsonyabb szintű jogszabály hatálytalanná válását is jelentené, amely egy jogállamban elfogadhatatlan jogbizonytalanságot eredményezne az átmeneti rendelkezésekkel nem szabályozott, illetve a rendeleti szintű szabályozást igénylő kérdések újra szabályozásáig, s nyilvánvalóan ellentétes lenne a hatályos jog kíméletét számos határozatának indokolásában hangsúlyozó t. Alkotmánybíróság szemléletével.

Ezen álláspontomat megítélésem szerint a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény is alátámasztja, hiszen a 10. §-ának (1) bekezdése szerint a hatályos jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés hatályát veszti *a)* ha a hatályon kívül helyezendő jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést tételesen megjelölő, a hatályon kívül helyezést kimondó jogszabályi rendelkezés hatályon kívül helyezi, *b)* ha a módosítandó jogszabályi rendelkezést tételesen megjelölő, annak helyébe lépését kimondó jogszabályi rendelkezés módosítja, *c)* a 12. § (2) bekezdésében, a 12/A. § (2) bekezdésében és a 12/B. §-ban meghatározottak szerint, vagy *d)* ha azt az Alkotmánybíróság vagy a bíróság megsemmisíti.

A 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet vonatkozásában azonban ezen körülmények egyike sem áll fenn, így tehát az ma is hatályos miniszteri rendeleti szintű jogszabály, amelynek a 17. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy ha büntetőeljárásban elmeállapot orvosszakértői vizsgálatára kerül sor, a vizsgálatot végző szakértők közül az egyiknek igazságügyi pszichiátria (igazságügyi elmeorvostan), a másiknak pedig igazságügyi orvostan vagy igazságügyi pszichiátria (igazságügyi elmeorvostan) képesítéssel kell rendelkeznie. Ezzel szemben dr. [REDACTED] szakértő úr egyedül adott szakvéleményt elmeállapotomról, vagyis az általa készített szakvéleménnyel történő bizonyítás törvényessége eleve megkérdőjelezhető.

Mindennek összegzéseként kizárólag azt tartom megállapíthatónak, hogy az igazságügyi szakértők működéséről szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM számú rendelet jelenleg is hatályos jogszabály, így rendelkezései kötelezően irányadóak az igazságügyi szakértők számára. Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 45. § (4) bekezdésének d) pontja szerint pedig az igazságügyi szakértő öt napon belül köteles közölni a hatósággal, ha a vizsgálat elvégzéséhez más szakértő igénybevétele is szükséges. E kötelezettségnek [REDACTED] szakértő úr az ügyiratokból megállapíthatóan nem tett eleget, hanem önállóan terjesztette elő szakértői véleményét a Nyíregyházi Törvényszéknél, amiből következően a szakértői tevékenysége nem felel meg a 2016. évi XXIX. törvény 2. § 8. pontjának értelmező rendelkezése szerinti igazságügyi szakértői tevékenységnek, amely szerint az igazságügyi szakértői tevékenység: a jogszabályban meghatározott követelményeknek megfelelő igazságügyi szakértő, illetve az igazságügyi szakértő munkáját segítő egyéb személyek által, a kirendelő hatóság, bíróság, ügyészség, rendőrség, közjegyző, bírósági végrehajtó (a továbbiakban együtt: hatóság) kirendelése vagy megbízás alapján, e törvény által meghatározott szervezeti keretek között, jellemzően szakértői díj ellenében végzett, a hatóság eljárásaiban különleges szakértelmet igénylő tény vagy egyéb körülmény megállapítását vagy megítélését elősegítő részcselekmények összessége, így különösen a szakvéleményhez szükséges vizsgálatok elvégzése, a szakvélemény előkészítése, elkészítése és előterjesztése, valamint a hatóság kérésére annak kiegészítése és az ezekkel összefüggő valamennyi részcselekmény. A [REDACTED] szakértő úr által adott szakvéleményt ugyanis az előzőekben írtakból kitűnően nem a jogszabályban meghatározott szakértők végezték el az elmeállapotom orvosszakértői vizsgálatát, illetve készítették szakvéleményt.

Az pedig egyáltalán nem mindegy, hogy egy büntetőeljárásban milyen szabályok szerint történik a bizonyítás lefolytatása, hiszen ez döntően befolyásolhatja annak kimenetelét, mint ahogyan azt a saját ügyem is példázza. Ezért megítélésem szerint a jogszabályi rendelkezéseknek nem megfelelően megszerzett szakvélemény felhasználása sérti az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése által deklarált tisztességes eljáráshoz való jogomat. „Az alkotmánybíróság gyakorlatában ugyanis a tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye, így a tisztességes eljáráshoz való jog nem korlátozható. Vizsgálható ugyanakkor a tisztességes eljáráshoz való jog egyes részjogosítványait érintően – vagyis a tisztességes eljárás fogalmán belül – érvényesülő korlátozások szükséges és arányos volta. A részjogosítványok ugyanis is korlátozhatók, és összehatásukban garantálják az adott eljárás tisztességes jellegét.” {3384/2018. (XII. 14.) AB határozat, Indokolás [75], ABH 2018, 2207.} Az elmeorvosszakértői vizsgálat jogszabályban előírt módon történő elvégzésétől való eltérés azonban véleményem szerint kívül esik a t. Alkotmánybíróság álláspontja szerint adott esetben a részjogosítványokat érintően vizsgálható korlátozások körén, mivel a törvénytörő bizonyítás lefolytatása nyilván eleve kizárja a tisztességes eljárás követelményének érvényesülését, különösen olyan bizonyítási eszköz esetében, amely determinálja az ügy elbírálását és a rendes bírsági eljárás keretében a harmadfokú eljárás lehetőségének, illetve felülvizsgálati ok hiányában nem kerülhet sor a kirekesztésére, vagyis az Alaptörvényben biztosított jog megsértésének orvoslására.

4. A kérelem összefoglalása

Az előbbiekből remélhetőleg kitűnő álláspontom szerint a büntetőeljárásban garanciális jelentőséggel bír a bizonyítás lefolytatására vonatkozó szabályok megtartása, attól függetlenül, hogy azokat a Be. vagy más törvény, avagy törvényi felhatalmazáson alapuló alacsonyabb szintű jogszabály írja elő a bíróság, illetve az eljáró hatóságok számára, miután a bizonyítás törvényességét alapvetően a Be. garantálja, amely szerint jogszabály elrendelheti a bizonyítási cselekmények teljesítésének és lefolytatásának, a bizonyítási eszközök megvizsgálásának és rögzítésének meghatározott módját [166. § (2) bekezdés], s „a büntetőeljárás törvényben lefektetett garanciák csak akkor érik el a céljukat, csak és kizárólag akkor tisztességes a

büntetőeljárás, ha az alapvető követelmények a büntetőeljárás egész folyamatában érvényesülnek, és a garanciáknak tényleges, gyakorlati érvényt szereznek a mindennapokban, a nyomozás során éppúgy, mint a bírósági eljárás teljes folyamatában.” [Czine Ágnes: „A tisztességes büntetőeljárás alapvető követelményei” In: Czine Ágnes (szerkesztő): Király Tibor emlékkötet 2022, Budapest, ORAC Kiadó, 2022, 73. oldal.]

Azt is igyekeztem bemutatni, hogy „a bírósági jogértelmezés és jogalkalmazás egyértelmű következménye valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelme.” {3384/2018. (XII. 14.) AB határozat, Indokolás [24], ABH 2018, 2201.}

Mindezen indokaimra figyelemmel tisztelettel kérem, hogy a t. Alkotmánybíróság legyen szíves befogadni az alkotmányjogi panaszomat, s eljárásának eredményeként a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.197/2022/35. számú ítéletének alaptörvényellenességét megállapítani és erre tekintettel azt megsemmisíteni.

5. Nyilatkozatok és mellékletek

5.1. Nyilatkozatok

A Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.197/2022/35. számú ítélete 2023. szeptember 6-án jogerőre emelkedett, az ellen a Be. 615. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel fellebbezést nem jelenthetek be, továbbá perújítási- vagy felülvizsgálati indítványt sem terjeszthetek elő.

Alkotmányjogi panaszomat az Abtv. 30. §-ának (1) bekezdésében biztosított határidőn belül terjeszttem elő.

Az Abtv. 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Ügyrend 36. § (2) bekezdésére és 56. § (1)-(2) bekezdéseire tekintettel az alkotmányjogi panaszomnak az Alkotmánybíróság a honlapján történő közzététele esetén a nevem közléséhez nem járulok hozzá.

A Nyíregyházi Járásbíróságnál kezdeményeztem az az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági ítélet alapjául szolgáló, a Nyíregyházi Járásbíróság 18.B.96/2011/80. számú- és a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.505/2017/29. számú ítéleteivel kiszabott szabadságvesztés büntetésem végrehajtásának felfüggesztését.

5.2. Mellékletek

Mellékelem az Alkotmánybíróság előtti képviseletemre vonatkozóan dr. Szabó József ügyvéd részére adott ügyvédi meghatalmazásom teljes bizonyító erejű magánokirattal igazolt eredeti példányát.

Mellékelem továbbá a Nyíregyházi Járásbíróság 18.B.96/2011/80. és 34.Bpi.509/2020/36. számú ítéleteinek-, valamint a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.505/2017/29. és 3.Bf.197/2022/35. ítéleteinek-, továbbá a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.197/2022/8/I. számú végzésének- és az ennek alapján [REDACTED] zsáügyi szakértő által készített szakvélemény másolatát.

[REDACTED] 2023. október 2.

tisztelettel;

[REDACTED]
képviseletében

dr. Szabó József

ügyvéd
[REDACTED]